

BESLUT

2017-03-24

Dnr: 17/00153

SAKEN

Rapport, SVT1, 2017-01-15, kl. 19.30, inslag med en självmordsbombare i Gaza; fråga om opartiskhet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på opartiskhet eller bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

Inslaget handlade om en självmordsbombare i Gaza. I det så kallade löpet till inslaget visades bilder på flera maskerade män i militärkläder och vapen. En man hade en bombväst på sig och sa följande (enligt den svenska översättningstexten).

Vi har inte haft el eller vatten på årtal och är belägrade från alla håll. Ingen bryr sig om oss. Så självklart bär jag bombväst!

Nyhetsuppläsaren sa därefter följande.

Vår mellanösternkorrespondent har träffat en självmordsbombare i Gaza.

I inslaget som följde sa bland annat nyhetsuppläsaren att med anledningen av en fredskonferens i Paris hade Sveriges Televisions (SVT) mellanösternkorrespondent träffat en självmordsbombare. Bland annat följande sades.

(Nyhetsuppläsare) – Träffat en man som påstår sig vara självmordsbombare. Varför har du valt att träffa en självmordsbombare? (Reporter) – Det är en svår fråga. Vi vill väl försöka visa, [personnamn] och jag, hur djup den här konflikten är och svår den är. Och det finns ju ingenting som kan rättfärdiga den här mannen planerar att göra. Döda sig själv och så många israeliska soldater och även civila om det krävs som möjligt. Men det ger också en bild hur förhållandevis enkelt det är för de här jihadistiska terrororganisationerna nu att rekrytera unga personer här på Gazaremsan som är fylld av hopplöshet, skyhög arbetslöshet, kring 60 procent bland de unga. Även högutbildade. Det finns inget hopp, det finns ingen tro. Man vänder sig till dem som kan ge dem någonting handfast att arbeta med. Att tro på, även om det är terror och våld. Men när

vi gjorde den här intervjun då satt det hela tiden äldre kraftfulla män i samma rum som vi mötte den här 25-åringen. Och det är de som styr över våldet och terrorn och det är de som styr över de här unga männen också.

Därefter visades intervjun med självmordsbombaren. Efter intervjun fördes ett samtal mellan nyhetsuppläsaren och reportern. Följande sades.

(Nyhetsuppläsare) – Ja, här vi en man som sig vara beredd på att döda andra oskyldiga för sin sak. Du då [personnamn], som reporter i en sån här situation. Hur förhåller du dig till det? (Reporter) – Det är klart att det är en överklig känsla. Att träffa en person som är så övertygad att göra något så fruktansvärt. Man önskar att man kunde säga någonting som fick honom att stanna upp. Att fundera och välja en annan väg. Men han hänvisar hela tiden till att han har ett uppdrag, ett uppdrag som måste utföras för sin egen skull, för sin familjs skull och för sitt folks skull.

ANMÄLAN

Anmälaren är sammanfattningsvis kritisk till att SVT intervjuade en självmordsbombare. Anmälaren anser att självmordsbombaren oemotsagd fick föra ut sitt budskap att outhärdliga förhållanden motiverade hans handling. Missförhållandena skyldes underförstått på Israel och den sociala utsatthet han befann sig i väckte en medkänsla och förståelse i inslaget. Anmälaren anser att inslaget riskerade att inspirera andra att begå våldsamma handlingar för sin övertygelse.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att Sveriges Television ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet).

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att programföretaget måste visa varsamhet när det gäller program eller inslag som kan uppfattas uppmåna till brott eller som innebär ett förhållande av brott och brottslingar.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att självmordsbombaren gav uttryck för extrema antidemokratiska åsikter. Enligt nämndens mening måste det vara möjligt för ett programföretag att i sin programverksamhet intervjua personer med radikala och antidemokratiska åsikter. Detta ställer dock särskilda krav på programföretaget att

markera avståndstagande från eller bemöta sådana uttalanden. Mot bakgrund av de avståndstaganden som gjordes av reportern före och efter intervjun anser nämnden att inslaget inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Nämnden kan inte finna att vad anmälaren anfört medför att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik